

Cultusminister; og jeg troer endnu flere ivre stærkt imod, at man tral Spørgsmaalet om Folketirkens Eiendomsret ind under nærværende Sag, med hvilken den ikke havde Noget at bestille, saa, naar det fra andre Sider er sleet, forekommer det mig, at man derved er nødt til at gjendrive de saaledes fremkomne Paa-stande, for at det ikke skal siges, at de Paa-stande ere komne, og da de ikke ere blevne gjendrevne og modtagne, kunne de ikke gjendri- ves og modtages, og staae altsaa uimodtagne og uigjendrevne. Her skal jeg da tillade mig at vende mig mod den ærede Rigsdagsmand fra Weile (Hammerich). Han brugte i sit sidste Foredrag et Udtryk, der — ordret kan jeg ikke gjengive det — omtrent lød saaledes, at hvad vi kalde den lutherst=evangeliske Kirke, den nu- værende Folketirke, var en renset romerst Katho- licisme, og som saadan tog den nu naturlighviis Arv efter den romerst Katholicisme, Papismen, som tidligere havde hersket her i Danmark og havde været den rette Eier af de saakaldte kirkelige Eiendomme. Det forekommer mig, at der er en ganske besynderlig Uklarhed i denne Tanke og i dette Udtryk. Der er allerede af den ærede Rigsdagsmand fra Hjørring (Fischer), hvis jeg ikke feiler, gjort opmærksom paa, at den saakaldte lutherst=evangeliske Kirke eller, hvad jeg hellere vilde kalde den, den lutherst= katholicke Kirke, stod, hvad der umuligt kan være ubekjendt for Professore i Kirkeh= istorie ved Kjøbenhavns Universitet, i et saadant Forhold til den romerst=katholicke, den papistiske Kirke, at denne sidste upaatvile- lig hellere havde seet enhver Anden tage Arv efter sig end netop den lutherst=katholicke Kirke. Hvis jeg ikke tager feil, udtrykte den ærede Rigsdagsmand fra Hjørring sig omtrent saale- des; men var det ikke hans Udtryk og ikke hans Mening, maa han undskyldes, at jeg har beraabt mig paa ham; saa gjør jeg Ordene til mine Ord og til min Mening. Det kan ikke være ukjendt for Noget, som har et nok saa slygtigt Kjendskab enten til Kirkehistorien i Al- mindelighed eller til den danske Kirkehistorie i Særdeleshed, hvorledes de romerst Katholiker betragtede de lutherst Katholiker, hvordan de udfjældte, hvad de kaldte det lutherst Selskab, og hvorledes de søgte tidlig og sildig at godt=

gjøre, at i dette Lutherstelskab raabede den slindbarlige Djævel, og at Alt, hvad dette Sel- skab, som de kaldte det, tillod sig, var det rene Djævelstelskab og Ugudelighed. Som en Følge deraf kunde umuligt de lutherst Katholiker som saadanne tage Arv efter de romerst Ka- tholiker, men naar de dog toge den største Dæl af Kirkens saakaldte Eiendom til sig og med sig, laa Grunden ikke, som den ærede Rigsdags- mand for Weile (Hammerich) udtrykte sig, i, at de vare gaaede over til en renset romerst Ka- tholicisme; nei Grunden var den, at det var Folket, der traadte ud af Papismen, der som Eiere af Kirkens Eiendomme førte disse Eien- domme, som de og ingen Anden vare Eiere af, med sig over i den lutherst Katholicismes Hænder. Det var ikke den lutherst Katho- licisme, der tog Arv efter den romerst Katho- licisme, men det var Folket, som førte med sig fra den ene Kirke til den anden, hvad der var Folkets og ingen Andens. Den Anskuelse, jeg her tillader mig at udtale, er ikke min alene, thi selv om den ikke, hvad jeg dog antager, skalde tilhøre den ærede Rigsdagsmand fra Hjørring (Fischer) og mange Andre, saa er det dog ingen ny Lære, men en gammel Lære, og det er en Lære, som netop i de Klar, da denne Udtræden af den romerst Katholicisme og Overgangen til den lutherst Katholicisme fandt Sted, fandt en kraftig Talsmand, hvem Ingen skal bestynde hverken for Ugudelighed eller Uirkelighed; det var den baade som folkelig, som frisindet og som christelig Mand sjelden overrupsne Gustav Erichson Wasa, der paa den svenske Rigsdag udtrykkelig sagde til det svenske Folk, at den saakaldte Kirkes Eiendom ikke er Andet end Folkets Eiendom. Den Anskuelse, Gustav Erichson Wasa for over 300 Aar siden vedkjendte sig, den vedkjender jeg mig idag, og jeg troer, at vi Allesammen kunne vedkjende os den, uden at staae Fare for at bestyldes enten for Uirkelighed eller Ugu- delighed. Men den ærede Rigsdagsmand fra Weile (Hammerich) er endnu ikke tilfredstillet, antager jeg, hermed; han kan neppe lade denne Sag afgjøre enten af Gustav Wasa eller af nogen Anden end Kronjuristerne og det juridiske Facultet ved Kjøbenhavns Universitet og maa- see tillige af det theologiske Facultet sammesteds.